

Ornamenta Ecclesiae Poloniae. Skarby sztuki sakralnej, wiek X-XVIII./ Ukrzyżowany

Ornamenta Ecclesiae Poloniae. Skarby sztuki sakralnej, wiek X-XVIII./ Ukrzyżowany

Sala Senatorska

15 maja – 8 sierpnia 1999 r.

Komisarz wystawy – **dr Przemysław Mrozowski**

Monumentalna wystawa *Ornamenta Ecclesiae Poloniae. Skarby sztuki sakralnej, wiek X–XVIII*, była dużej miary wydarzeniem kulturalnym. Propozycje upamiętnienia, w takiej oto formie, jubileuszu dwudziestolecia pontyfikatu Jana Pawła II Jego pielgrzymki do ojczyzny złożył Zamkowi Królewskiemu w Warszawie Jego Eminencja ksiądz kardynał Józef Glemp.

Ekspozycja stała się zamierzeniem bez precedensu: poprzez prezentację arcydzieł sztuki sakralnej po raz pierwszy postawiono sobie za cel sugestywne zobrazowanie roli Kościoła w dziejach kultury polskiej w perspektywie ośmiu stuleci – od X do XVIII wieku. Po raz pierwszy też tak szeroko otworzyły się przed publicznością skarbcze najbardziej szacownych świątyń polskich. Wybitni specjaliści dokonali wyboru niespełna stu najznakomitszych zabytków rzemiosła artystycznego: złotnictwa (naczynia liturgiczne i przedmioty kultu), hafciarstwa (szaty liturgiczne), a także gobelinów, zdobiących ongiś wnętrza polskich świątyń. Na wystawie znalazły się więc arcydzieła takie, jak patena kaliska fundacji księcia Mieszka III z końca XII wieku, przechowywana w skarbcu kolegiaty Panny Marii w Kaliszu, dwa kielichy z daru Kazimierza Wielkiego ze Stopnicy i Kalisza, słynna monstrancja fundacji Władysława Jagiełły dla kościoła Bożego Ciała w Poznaniu, monstrancja, którą wnuk Jagiełły, Zygmunt I ofiarował klasztorowi Paulinów na Jasnej Górze, wspaniałe kielichy biskupów krakowskich – Samuela Maciejowskiego i Kajetana Sołtyka ze skarbcza Katedry Wawelskiej, wielkiej urody monstrancje z klasztoru w Kartuzach, klasztoru dominikanów w Lublinie, katedry fromborskiej – dzieło Johanna Gottfrieda Schlaubitza, wreszcie monstrancja autorstwa Jana Jerzego Bandaua.

Ekspozycję wzbogaciły też dzieła przechowywane dziś w zbiorach publicznych: słynna czara włocławska z Muzeum Narodowego w Krakowie, tzw. Ewangeliarz Anastazji z Biblioteki Narodowej oraz książka w oprawie z daru Anny Jagiellonki z Biblioteki Jagiellońskiej.

Wystawie towarzyszył obficie ilustrowany katalog, zawierający eseje pióra wybitnych znawców przedmiotu oraz barwne reprodukcje i omówienie prezentowanych arcydzieł, w języku polskim i w skróconej wersji angielskiej.

Patroni medialni wystawy: WOT, Życie, oraz Program 3 Polskiego Radia SA

Kielich tzw. II Fundacji opata Andrzeja Oźgi, detal
Złotnik krakowski; ok. 1480. Tarnów, skarbiec katedry.

Od **15 maja** do **8 sierpnia** 1999 r. prezentowana była w Zamku wystawa **Ukrzyżowany**. Przedstawiała ona 140 wizerunków Chrystusa Ukrzyżowanego ze zbiorów Lwowskiej Galerii Obrazów.

Obiekty, ocalone po wojnie ze świątyń prawie całego obszaru Ukrainy Zachodniej, datowane od XVI do XIX wieku – to zarówno dzieła wykonane przez wybitnych rzeźbiarzy, wywodzących się z tak zwanej Lwowskiej Szkoły Rzeźbiarskiej, jak i artystów ludowych.

Ekspozycji, zorganizowanej przez Muzeum Okręgowe w Radomiu, towarzyszył album – katalog.

Wykłady

Z okazji wystaw **Ornamenta Ecclesiae Poloniae. Skarby sztuki sakralnej, wiek X - XVIII**
oraz **Ukrzyżowany**
zorganizowano wykłady:

26 maja dr Jerzy Pietrusiński
O polskich skarbcach kościelnych.

4 czerwca prof. Ludwik Grzebień (OSJ)
Polityka kulturalna zakonów XVII – XVIII w. Ekonomia a kultura na przykładzie Lwowa.

18 czerwca prof. Kinga Szczepkowska-Naliwajek
Ornamenta ecclesiae w średniowieczu.

24 czerwca dr Przemysław Mrozowski
Kościół a kultura artystyczna w dawnej Polsce.

Wykłady rozpoczynały się o godz. **17.00** i odbywały w **Sali Wielkiej**.